

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

Tiedekunta/Osasto – Fakultet/Sektion – Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos – Institution – Department Politiikan ja talouden tutkimuksen laitos	
Tekijä – Författare – Author Matias Luukkanen			
Työn nimi – Arbetets titel – Title Unemployment Hysteresis in the Eurozone: Effects of Gender Differences in Labour Market Behaviour			
Oppiaine – Läroämne – Subject Taloustiede			
Työn laji – Arbetets art – Level Pro Gradu		Aika – Datum – Month and year 2.2017	Sivumäärä – Sidoantal – Number of pages 57
Tiivistelmä – Referat – Abstract			
<p>Tämä tutkielma tutkii työttömyysshokkien vaikutuksen pysyvyyttä Euroalueella ja selvittää, onko eroilla työmarkkinakäyttäytymisessä sukupuolten välillä vaikutusta yksikköjuuritestin tuloksiin. Tutkimus yrittää vastata kysymyksiin siitä, onko suhdanneheilahteluita korjaava aktiivinen talouspolitiikka tarpeellista vai dominoivatko talouden luonnolliseen tasapainoon pyrkivät voimat.</p> <p>Tutkimuksen teoreettisena viitekehiksenä on luonnollisen työttömyyden ja hystereesin teorioiden välinen dikotomia. Näiden kahden vaihtoehdoisen narratiivin välisen keskustelun historia ja teoreettiset implikaatiot käydään läpi ennen NAIRU-käsitteen esittelyä empiirisenä työkaluna luonnollisen työttömyyden tason ja oleellisuuden määrittäjänä.</p> <p>Tutkielman aineistona on käytetty OECD:n julkisista tietokannoista haettuja kausitasoitettuja neljännesvuositilastoja työttömyysasteista. Aineiston esittely ja kuvailemisen jälkeen estimoidaan autoregressiivinen (AR) aikasarjamalli jokaiselle maalle ja sukupuolelle erikseen. Sen jälkeen malleille lasketaan laajennettu Dickey-Fuller (ADF) testisuureen arvo, jolla testataan nollahypoteesia, jossa estimoidun mallin karakteristisella yhtälöllä on ratkaisuna yksikköjuuri. Jos testi ei tuota tilastollisesti merkitsevää arvoa, datan tuottanutta prosessia parhaiten kuvaava malli on todennäköisesti satunnaiskulkumalli, joka viittaa erittäin pitkään työttömyys-shokkien pysyvyyteen.</p> <p>Yksittäiset testisuureet kootaan kahden paneeliyksikköjuuritestin avulla (IPS, MW). Paneelitestisuureille estimoidaan arvot erikseen molemmille sukupuolille ja aggregoidulle datalle, joka sisältää kaikki työttömät. Molempien paneelitestien nollahypoteesi on, että kaikilla paneelin malleilla on yksikköjuuri. Vastahypoteesi on, että ainakin joillain malleilla ei ole yksikköjuurta, ja näiden mallien kohdalla stationäärinen aikasarjamalli olisi soveltuvampi kuvaamaan datan tuottanutta prosessia.</p> <p>ADF-testisuureet paljastavat huomattavan eron sukupuolten välillä. Yksikään malleista ei hylkää nollahypoteesia 0.05 merkitsevyystasolla, kun tarkastellaan pelkästään miesten työttömyysaikasarjoista muodostettuja malleja. Pelkästään Alankomaiden aineistolla nollahypoteesi hylätään, joskin vain 0.1 merkitsevyystasolla. Kuitenkin neljän maan (Belgia, Ranska, Alankomaat ja Suomi) kohdalla nollahypoteesi hylätään 0.05 merkitsevyystasolla tarkasteltaessa pelkästään naisten työttömyysaikasarjoja kuvaavia malleja. Aggregoiduista kokonaistyöttömyyden aikasarjoja kuvaavista malleista vain kahden maan (Belgia ja Ranska) kohdalla nollahypoteesi hylätään 0.05 merkitsevyystasolla.</p> <p>Paneelitestien tulokset poikkeavat hieman toisistaan. IPS-testi ei hylkää nollahypoteesia miesten kohdalla ($p=0.6$) mutta hylkää sen sekä naisten ($p=0.03$), että aggregoidun datan kohdalla ($p=0.04$). Tämä tulos on tulkittavissa siten, että työttömyyden vakiotasolle palaavan tendenssin kannalta erityisesti naisten työmarkkinakäyttäytyminen on keskeistä. MW-testi hylkää kuitenkin erittäin vahvasti nollahypoteesin jokaisen kolmen ryhmän kohdalla. Tämä tulos vuorostaan viittaisi siihen, että sukupuolesta riippumatta ainakaan osassa maita satunnaiskulkumalli ei sovellu kuvaamaan työttömyyden kehitystä.</p> <p>Vaikka ekonometristen testien tulokset eivät anna kovin vakuuttavaa vastausta, ne kuitenkin paljastavat jotain hyödyllistä euroalueen työttömyyden dynamiikasta. Ensinnäkään satunnaiskulkumallin hylkääminen ei suurimmassa osassa maista tule kysymykseen minkään kolmen ryhmän (miehet, naiset, yhteensä) kohdalla. Tämä viittaa työttömyyden erittäin vahvaan pysyvyyteen. Toisekseen, sukupuolierot työmarkkinakäyttäytymisessä ovat erittäin oleellisia.</p> <p>Johtopäätösten tekeminen tulosten eriävyyden syistä vaatisi kuitenkin merkittävää jatkotutkimusta, mutta nämä tulokset antavat kuitenkin mahdollisuuden erilaisten havaittujen sukupuolierojen vaikutusten mahdollisuuden arviointiin. Esimerkiksi naiset ovat tyypillisesti heikommin sitoutuneita työmarkkinoille, mikä johtaa osallistumisasteen heikkenemiseen epäsuotuisan suhdannetilanteen seurauksena. Tämä ilmiö voidaan selittää esimerkiksi naisten suuremmalla kasvatusvastuun ottamisella ja laajalla joukolla muita kulttuuriin sidonnaisia konventioita.</p> <p>Tämän tutkielman tuloksilla on kahtalaista yhteiskunnallista merkittävyyttä. Ensinnäkin on ilmeistä, että työttömyysshokkien vaikutus on erittäin pitkäkestoista, mikä tukee näkökantoja aktiivisen vastasyklisen talouspolitiikan puolesta. Suhdanneautomaatiikka ei selvästikään ole onnistunut heikentämään suhdannesyklin vaikutusta työttömyyteen siten, sen taso palasi itsestään luonnolliselle tasolle, minkä voisimme havaita nollahypoteesin hylänneinä testisuureina.</p> <p>Toinen johtopäätös tutkimuksen tulosten perusteella on se, että sukupuolierot ovat oleellisia työmarkkinakäyttäytymisen määrittämisessä. Vahvempien johtopäätösten tekemiseksi olisi kuitenkin tarpeellista selvittää ensin, mitkä tekijät yhdistävät maita, joissa tämä ilmiö esiintyi vahvimmin.</p>			
Avainsanat – Nyckelord – Keywords			